

Tájékoztató

a helyközi ország- és vármegyebérlés munkába járással kapcsolatos utazási költségterítéséről

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 51. §-a úgy rendelkezik, hogy a munkáltató köteles a munkavállalónak megtéríteni a munkaviszony teljesítésével összefüggésben felmerülő költségeit, és egyben felhatalmazza a Kormányt, hogy rendeletben állapítsa meg az ilyen költségek megtérítésére vonatkozó szabályokat. A munkába járással kapcsolatos utazási költségek megtérítése kapcsán a munkába járással kapcsolatos utazási költségterítésről szóló 39/2010. (II. 26.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: Kormányrendelet) szükséges alkalmazni.

A Kormányrendelet alapján **munkába járásnak** minősül a napi munkába járás és hazautazás az alábbiak szerint:

„a) munkába járás:

aa) a közigazgatási határon kívülről a lakóhely vagy tartózkodási hely, valamint a munkavégzés helye között munkavégzési célból történő helyközi (távolsági) utazással, illetve átutazás céljából helyi közösségi közlekedéssel megvalósuló napi munkába járás és hazautazás, továbbá

ab) a közigazgatási határon belül, a lakóhely vagy tartózkodási hely, valamint a munkavégzés helye között munkavégzési célból történő napi munkába járás és hazautazás is, amennyiben a munkavállaló a munkavégzés helyét – annak földrajzi elhelyezkedése miatt – sem helyi, sem helyközi közösségi közlekedéssel nem tudja elérni, vagy olyan helyi közösségi közlekedési eszközzel tudja elérni, amelynek közlekedési útvonalát kifejezetten a település külterületén lévő munkáltató elérhetőségének biztosítása miatt létesítették, vagy módosították;

b) napi munkába járás: a lakóhely vagy a tartózkodási hely és a munkavégzés helye közötti napi, valamint a munkarendtől függő gyakoriságú rendszeres vagy esetenkénti oda- és visszautazás;” [Kormányrendelet 2. § a)-b) pont].

A munkába járás **költségeinek megtérítése** kapcsán 2023. március 24-étől a Kormányrendelet az alábbiak szerint rendelkezik:

„3. § (1) A **munkáltató megtéríti a munkavállaló munkába járását szolgáló teljes árú, valamint a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló kormányrendelet szerinti utazási kedvezményrel megváltott, illetve az üzletpolitikai kedvezményrel csökkentett árú bérlet vagy menetjegy árának (2)-(3) bekezdésben foglalt mértékét, amennyiben a munkavállaló**

a) belföldi vagy határon átmenő országos közforgalmú **vasút 2. kocsiosztályán,**

b) menetrend szerinti országos, regionális és elővárosi **autóbuszjáraton,**

c) **elővárosi vasúton** (HÉV-en),

d) menetrend szerint közlekedő **hajón, kompon, vagy réven**

utazik a munkavégzés helyére, továbbá, ha hazautazás céljából légi közlekedési járművet vesz igénybe.

(1a) A munkáltató a munkavállalóval való megállapodás szerint nem téríti meg az (1) bekezdésben meghatározott költségeket, ha a munkavállalóinak lakóhelyük (tartózkodási helyük) és a munkahelyük között történő oda-vissza utazását csoportos személyszállítás útján oldja meg.

(1b) A munkáltató az (1) bekezdés a)-d) pontjában foglaltak figyelembevételével a **következő menetjegyek és bérletek árának** a (2) és (3) bekezdésben foglalt mértékét megtéríti a munkavállaló számára:

a) bármely menetjegy vagy bérlet, amelyről a feltüntetett viszonylat alapján megállapítható, hogy alkalmas napi munkába járásra és hazautazásra,

b) **helyközi országbérlet, helyközi vármegyebérlet, valamint egyéb olyan, az országosnál kisebb területi érvényességű bérlet, amely meghatározott területen érvényes, továbbá alkalmas és szükséges a napi munkába járásra és hazautazásra történő felhasználásra.**

(2) A munkáltató által fizetett napi munkába járással kapcsolatos költségtérítés a **bérlettel vagy menetjeggyel való elszámolás** ellenében azok árának **legalább 86%-a.**"

Az előzőkhöz kapcsolódóan 2023. március 24-étől lépett hatályba az a rendelkezés is, miszerint „ha a munkába járáshoz a bérletet vagy menetjegyet elektronikus úton és papírra ki nem nyomtatható módon váltották meg, a (2) és (3) bekezdés szerinti elszámolás a bérlet vagy menetjegy vásárlásáról kiállított **elektronikus számla és a szolgáltató által ahhoz kiadott igazolás** alapján történik” [ld.: Kormányrendelet 3. § (3a) bekezdése].

Gyakran ismételt kérdések

1. Elfogadható-e az ország- és vármegyebérlet a napi munkába járás költségtérítéséhez?

Igen, de nem korlátlanul. A Kormányrendelet célja, hogy a **munkába járás kapcsán felmerült szükséges költség** kerüljön megtérítésre a munkavállaló részére. A Kormányrendelet vonatkozó előírása ezért lehetővé teszi, hogy a napi munkába járás címén az adott viszonylatra érvényes jegy vagy bérlet helyett a helyközi országbérlet, a helyközi vármegyebérlet, valamint az egyéb olyan, az országosnál kisebb területi érvényességű bérlet is figyelembe vehető legyen, amely meghatározott területen érvényes, továbbá **alkalmas és szükséges** a napi munkába járáshoz szükséges utazás

megvalósításához. Így egy adott vármegye határain belül megvalósuló utazás esetén a vármegyebérlet árának Kormányrendelet szerinti mértékben (86%-ban) történő megtérítése elfogadható megoldás lehet. Adózási szempontból a vármegyebérlet teljes árának megtérítése is adómentesnek minősül. A munkáltatónak azonban az semmiképpen sem kötelessége, hogy a csak egy vármegyét érintő munkába járás esetén országbérlet árához nyújtson költségtérítést. Ha ezt mégis megteszi, a vármegyebérlet árát meghaladó térítés összege a munkavállalónál munkaviszonyból származó jövedelemként adó- és járulékköteles lesz. Ha azonban a munkába járás során a munkavállaló rendszeresen átlépi a vármegye határát, azaz legalább két (szomszédos) vármegyében veszi igénybe a közösségi közlekedést, nem kifogásolható az egyszerűbb megoldást jelentő országbérlet árának megtérítése. Ilyen esetben nem keletkezik adóköteles jövedelem.

2. Megtéríthető-e a helyközi országbérlet, helyközi vármegyebérlet ára hazautazás költségtérítése jogcímen?

Igen. A Kormányrendelet a hazautazás esetén is lehetővé teszi a vármegye- vagy országbérlettel történő elszámolást a napi munkába járástól függetlenül.

A Kormányrendelet szerint költségtérítés két eltérő jogcímen (a napi munkába járás és a hazautazás jogcímen) járhat a munkavállaló részére. Amennyiben mindkét jogcím szerinti feltétel teljesül, úgy a munkáltatónak fennáll a térítési kötelezettsége mindkét jogcím vonatkozásában. A két jogcím ugyan nem vonható össze, de alkalmasint ugyanazon juttatás mindkét jogcímet együttesen lefedheti. A munkáltató tehát hazautazás címén megtérítheti az országbérlet árát, ha a hazautazás legalább két vármegyét érint, a bérlet felhasználása ilyen esetben sem korlátozott, azaz akár a napi munkába járásra, akár egyéb utazáshoz is felhasználható.

3. Ha a munkavállaló munkába járása egy vármegye területén belül valósul meg, akkor kérheti-e országbérlet árának a megtérítését a munkáltatótól? Helyes-e az az álláspont, mely szerint a Kormányrendelet 3. § (1b) bekezdésében a „szükséges és alkalmas” fordulat nem vonatkozik a vármegyebérletre és az országbérletre?

A Kormányrendelet célja, hogy a munkába járás kapcsán felmerült szükséges költség kerüljön megtérítésre a munkavállaló részére.

A Kormányrendelet 3. § új (1b) bekezdésével történő kiegészítésének célja az volt, hogy a Kormányrendeletben meghatározott munkáltatói költségtérítés ne csak a munkavállaló lakóhelye (tartózkodási helye) és munkahelye közötti viszonylatra kiadott bérletére, hanem a területi érvényességű bérletre vonatkozóan is biztosítható legyen a munkáltató által, amennyiben a lakóhely (tartózkodási hely) vagy a munkahely az adott érvényességi területre esik.

A módosításnak ugyanakkor nem volt célja, hogy a munkáltatót munkába járás költségtérítése jogcímen olyan területi érvényességű bérlet árának részbeni megtérítésére

kötelezze, amely nem szükséges a munkába járáshoz, illetve drágább egy, a munkába járásra szintén alkalmas viszonylatra kiállított bérletnél, ami ezáltal a munkáltatónak többletköltséget jelentene.

A módosítás csupán lehetőséget adott arra, hogy – a Korm. rendeletben foglalt előírások figyelembevételével – a munkavállaló a munkáltatótól a munkába járáshoz (a napi munkába járáshoz és/vagy a hazautazáshoz) igénybe vett helyközi ország- vagy vármegyebérlet árának meghatározott mértéke szerinti utazási költségtérítést kaphasson, illetve ezt a munkáltató a munkavállalójának megadhatta.

A módosítás nem kötelezi sem a munkavállalót, sem a munkáltatót arra, hogy a munkavállaló lakóhelye (tartózkodási helye) és munkahelye közötti viszonylatra kiadott bérlet vagy menetjegy helyett helyközi országbérletet, vármegyebérletet vagy egyéb területi érvényességű bérletet számoljon el a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésként, vagy fordítva, ezáltal biztosítva mind a munkavállalónak, mind a munkáltatónak az adott körülmények között legkedvezőbb díjtermék megválasztását. A munkáltató nem kötelezheti a munkavállalót arra, hogy a munkába járáshoz használható vármegyebérlet, országbérlet vagy egyéb területi érvényességű bérlet helyett viszonylatra kiadott bérletet vagy menetjegyet váltson, ha a viszonylati érvényességű díjtermék drágább az adott területi érvényességű díjterméknél, mivel ezzel a munkavállalónak még 86%-os költségtérítés mellett is többletköltséget okozna.

A munkáltatói költségtérítés adójogi szempontját befolyásolja, hogy egyrészt a Kormányrendelet szerinti térítési forma alternatív, illetve az abban rögzített mértéknél meghatározott mértékig magasabb térítés is adómentesnek tekinthető, másrészt azonban nem hagyhatók figyelmen kívül a Kormányrendeletben rögzített feltételek sem. Ebből és az előzőekben leírtakból következően **az egy vármegyét érintő munkába járás esetén a viszonylati jegy vagy bérlet helyett legfeljebb az egy vármegyére érvényes vármegyebérlet ára téríthető adómentesen, akár 100%-os mértékben, és ha ilyen esetben a munkáltató elfogadja az országbérletet, a vármegyebérlet árát meghaladóan fizetett költségtérítés a munkavállaló munkaviszonyból származó jövedelmeként adókötelessé válik.** Hangsúlyozzuk, hogy a munkáltatónak nem kötelessége, hogy az egy vármegyét érintő munkába járás, illetve hazautazás esetén az országbérlet árához nyújtson költségtérítést.

A Kormányrendelet **a munkáltató térítési kötelezettségét a szükséges költségek megtérítésére korlátozza**, ami értelemszerűen az olcsóbb megoldás választását jelenti. Nem zárható ki azonban, hogy a munkáltató saját döntése alapján a szükségesnél magasabb mértékű térítést biztosítson a munkavállaló számára, vagyis **nem kifogásolható, ha a munkáltató akkor is a munkába járásra egyébként alkalmas vármegyebérlet alapján téríti meg a költségeket, ha egyébként az adott viszonylatra szóló jegy vagy bérlet olcsóbb lenne.** A vármegyebérlet árának akár 100%-ban történő megtérítése ilyen esetben az Szja tv. 25. § (2) bekezdése szerint adómentes.

4. Ha a munkába járás két vármegyét is érint, akkor megtérítheti-e a munkáltató a két vármegyebérlet helyett vásárolt országbérlet árát úgy, hogy nem keletkezik a magánszemélynek adókötelezettsége? (A két vármegyebérlet ára megegyezik az országbérlet árával.)

Abban az esetben, ha a munkába járás során a munkavállaló rendszeresen átlépi a vármegye határát, azaz két szomszédos vármegyében veszi igénybe a közösségi közlekedést, a Kormányrendelet alkalmazása szempontjából az adott viszonylatra szóló jegy vagy bérlet, vagy az utazáshoz szükséges két vármegyebérlet árának meghatározott arányú térítése minősül a Kormányrendelet szerint kötelezőnek a munkáltató számára. Tekintettel azonban arra, hogy a vármegyebérlet kizárólag a rajta feltüntetett vármegye területén belüli utazásokra jogosít, semmilyen módon nem alakítható át vagy egészíthető ki, ilyen esetben nem kifogásolható az egyszerűbb megoldást jelentő országbérlet árának megtérítése. A jelenleg hatályos díjszabás szerint az országbérlet ára a két különböző vármegyére érvényes bérlet árával egyezik meg. Adózási szempontból ilyen esetben az országbérlet árának akár teljes egészében történő megtérítése is adómentesnek minősül.

5. Adható-e költségtérítés országbérletre adókötelezettség nélkül abban az esetben, ha a munkába járás csak egy vármegyét érint, de a munkáltató az országbérlet árát térítené meg vagy annak megvásárlására alkalmas összegű költségtérítést fizetne a munkavállalójának, mivel az még így is olcsóbb a számára, mint az eddigi, a lakóhely és a munkavégzés helye közötti viszonylatra vásárolt dolgozói bérlet?

Az egy vármegyét érintő munkába járás esetén az adott viszonylatra érvényes jegy vagy bérlet árának térítése helyett csak az egy vármegyére érvényes bérlet árának megtérítése biztosítható adómentesen. Amennyiben a munkáltató országbérletet térít akár 100%-os mértékben, a vármegye bérlet árát meghaladó rész a munkavállaló munkaviszonyból származó jövedelmeként lesz adóköteles.

6. Ha a munkába járás útvonalára érvényes vonat/buszbérlet olcsóbb, mint a vármegyebérlettel történő munkába járás, megteheti-e a munkáltató, hogy mégis a vármegyebérletre biztosít költségtérítést a munkába járáshoz úgy, hogy nem keletkezik a feleknek adófizetési kötelezettsége?

A Kormányrendelet a munkáltató térítési kötelezettségét a szükséges költségek megtérítésére korlátozza, ami értelemszerűen az olcsóbb megoldás választását jelenti. A helyközi vármegyebérlet igénybevétele azonban előnyösebb, mint a helyközi viszonylatra kiadott vonat- vagy buszbérleté, mivel minden helyközi közlekedési szolgáltató elfogadja, érvényessége nem korlátozódik egyféle közlekedési módra, így a munkakezdéshez és végzéshez igazodóan, a menetrendi kínálat függvényében lehetővé teszi akár a vonattal, akár az autóbusszal való utazást, és az átszállásnak sincs többletköltsége. Használatával a munkába járás útvonala és az ehhez igénybe vett közösségi közlekedési eszköz rugalmasan megválasztható, így a helyközi

vármegyebérlet munkába járáshoz történő igénybevétele az annál olcsóbb helyközi viszonylati bérlet helyett és a munkáltatói megtérítése sem kifogásolható. A vármegyebérlet árának akár 100%-ban történő megtérítése ilyen esetben az Szja tv. 25. § (2) bekezdése szerint adómentes.

7. Ha a munkába járás útvonalára érvényes vonat/buszbérlet többbe kerül, mint a vármegyebérlettel történő munkába járás, megteheti-e a munkáltató, hogy vármegyebérletre biztosít költségtérítést a munkába járáshoz úgy, hogy nem keletkezik a feleknek adófizetési kötelezettsége? Megteheti-e adómentesen, hogy akár országbérletet biztosít egy annál drágább havi vonalbérlet helyett?

Mivel a Kormányrendelet lehetővé teszi a vármegyebérlettel történő elszámolást, ha az alkalmas a munkába járás megvalósításához, **nem kifogásolható, ha az adott viszonylatra szóló jegy vagy bérlet helyett a munkáltató a vármegyebérlet árát téríti meg a munkavállalónak akár 100%-os mértékben.** A vármegyebérlet árának akár 100%-ban történő megtérítése ilyen esetben az Szja tv. 25. § (2) bekezdése szerint adómentes. Országbérlet térítése esetén - amennyiben a munkába járás csak egy vármegyét érint - azonban a vármegyebérlet árát meghaladóan fizetett térítés a munkavállaló munkaviszonyból származó jövedelmeként ebben az esetben is adókötelessé válik.

8. Ha a napi munkába járás mellett szóba kerül a hazautazás is, akkor összevonható a két igény adómentesen? Pl. több vármegye átutazásához hazautazásra alkalmas lehet az országbérlet.

A Kormányrendelet szerint - meghatározott feltételek fennállása esetén - a munkáltató két eltérő jogcímen köteles a munkavállaló részére munkába járás címén utazási költségtérítést fizetni: egyrészt napi munkába járás, másrészt hazautazás jogcímén.

Amennyiben mindkét jogcím szerinti feltétel teljesül, úgy a munkáltatónak fennáll a térítési kötelezettsége mindkét jogcím vonatkozásában.

A két jogcím ugyan formálisan nem vonható össze, a munkáltató azonban a két jogcím alapján fennálló költségtérítési kötelezettségét teljesítheti ugyanazon, arra alkalmas bérlet árának térítésével is. Vagyis ha a munkáltató a helyközi országbérlet árához nyújt munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítést, és a helyközi országbérlet alkalmas mind a munkavállaló napi munkába járásához, mind a hétvégi hazautazásához, akkor az ilyen térítés tekintetében az Szja tv. 25. § (2) bekezdése értelmében **adófizetési kötelezettség nem keletkezik.**

9. A munkáltatói utazási költségtérítés korlátozza-e a helyközi ország- és vármegyebérletek területi és időbeli érvényességét?

Nem. A munkáltatói utazási költségtérítés nem korlátozza a területi érvényességű bérletek, így az ország- és vármegyebérletek területi és időbeli érvényességét, azok munkavállalók általi felhasználhatóságát.